

halv Uddannelse, der vilde umuliggøre eller i al Fald vanskeliggøre deres Studeringer ved Universitetet. Der maatte altid blive et Hul i Uddannelsen, da Grundlaget vilde komme til at mangle.

Hun mente derfor — og flere med hende — at man maatte gaa ganske anderledes grundig til Værks, hvis Kvinderne skulde faa Lejlighed til frit at udvikle sig, saa de senere med Udbytte kunde studere ved Universitetet.

Kun gennem en fuldstændig Omændring af Pigernes Undervisning vilde dette kunne naas.

Hun besluttede derfor at oprette en Reformskole i Hamborg. Skolen skulde sætte Pigebørnene i Stand til at uddanne sig til det Kald, som laa deres Evner nærmest, ligemeget om dette var et videnskabeligt, eller gik i Retning af Handelen, kun at de med den Uddannelse de fik, kunde blive selvstændige.

I øverste Klasse undervises i Græsk, dog uden at dette Fag er obligatorisk.

Særlig Vægt lægges der i Skolen paa Gymnastik. Det er strængt forbudt Eleverne paa Skolen at bære Korset, ligesom Smykker og Slæb og saa ere banlyste. Kun i de øverste Klasser maa der bæres Uhr.

Skolen bestaar af tolv Klasser, der optager Elever fra det sjette Aar, og de kunne forblive der til deres attende Aar. Hvem der har studeret Græsk og Latin kan tage Studentereksamen. Saa vidt er man altsaa naaet i Hamborg, hvor denne Eksamen tidligere var forment de unge Piger.

Der arbejdes tillige paa at faa et livligere Samkvem i Gang mellem Skolens Lærere og Børnernes Forældre. Der foranstaltes Møder, hvori Lærerne og Forældrene debatterer pædagogiske Spørgsmaal af Interesse og derefter foretager Forandringer til Børnernes Fordel.

Men foruden Pigebørnernes Undervisning var der en anden Sag, hvor Frøken Heymann heller ikke stemmede overens med Ortsgruppen. Frøken Heymann mener, at overalt, hvor der gives Lejlighed dertil, maa Kvinden selv staa paa sine Rettigheder.

Dette er som bekendt meget vanskeligt for en Kvinde i Tyskland.

Ofte forsøgte Frøken Heymann at skaffe sig Adgang til politiske Møder, men overalt blev det hende nægtet — da det omsider lykkedes hende, maatte hun ikke tale.

Den Kvinde, der i Tyskland kæmper for Kvindens Rettigheder, maa i højere Grad end i noget andet Land være udrustet med en uopslidelig Viljekraft, ellers støder hun overalt paa uigennemtrængelige Mure af gammel Fordom. Ingen har vel følt dette stærkere end Lida Heymann hver Gang hun kæmpede for, at den samme Moral skulde gælde for Mænd som for Kvinder.

Som saa mange andre Kvinder i andre Lande anser Lida Heyman den lovbeskyttede Prostitution for den største Skamplet i Staten og en Krænkelse for hver en Kvinde.

Selv gik hun i Spidsen for en Undersøgelse af Hamborgs prostituerede Kvinder; kun ledsaget af en Søster, ved Navn Baumgarten, og en Arbejdsmand, begav hun sig om Natten paa Vej til disse berygtede Hjem med de grønne Jalousier, som Politivedtægten endnu foreskriver det i Hamborg.

Hvad hun her saa og hørte, var saa forfærdeligt, at hun Uger igennem var syg efter denne Undersøgelse.

„Skulde jeg en Gang til“, siger Frøken Heymann, „komme til at foretage en saadan Undersøgelse, vilde jeg længe forinden føle mig syg ved Tanken om al den Elendighed og de for-

færdelige Forhold, jeg her er bleven Vidne til.“

Dette vilde, dyriske Liv, som disse Kvinder føre, gik hende saa dybt til Hjerte, at hun satte alt ind paa at bringe Forandring deri. (Sluttet.)

Andræ's Mindelegat.

Dansk Kvindesamfund har haft den store Glæde at modtage 10,000 Kr. fra Brødrene Andræ til Forøgelse af Fru Andræ's Mindelegat.

Giverne har ønsket, at disse Penge særlig skal anvendes som Understøttelse til Kvinder, der vil uddanne sig som Kunstnerinder eller til Handelsvirksomhed.

Kirstine Frederiksen.

Det vil sikkert glæde Kirstine Frederiksens mange Venner herhjemme at se, hvorledes man ogsaa i Udlandet har værdsat hendes Personlighed og hendes Arbejde, og vil føle Savnet ved at have mistet hende som Ven.

Her aftrykker vi et Brudstykke af et Brev fra Præsidenten for det internationale Kvinderaad, Mrs. May Wright Sewall, det naaede først hertil efter hendes Død:

Min kære Frk. Frederiksen!

Det var med megen stor Glæde, at jeg fik Underretning om Deres Valg til Æresmedlem i det internationale Kvinderaad, da noget af det, som jeg havde glædet mig mest til, da jeg skulde til København sidste Sommer, var at forny det behagelige Bekendskab med Dem, som var indledet i Chicago i 1893. Saa snart jeg fik at vide, at De var bleven Æresmedlem i Raadet, var det mit Ønske og min Hensigt at skrive til Dem og sige Dem hjertelig velkommen i vort internationale Forbund.

Endvidere fremsætter Mrs. Sewall det Ønske, at hun maa træffe Frk. Frederiksen i Dresden i Aar (Brevet er nemlig skrevet før Mødet der), og hun haaber i hvert Fald at se hende i Berlin næste Aar — et Haab, som nu altsaa vil blive skuffet.

Det skandinaviske-amerikanske Blad, „Nordlyset“, har efter „Kv. og Samf.“ optaget den sidste Artikel, Frk. Frederiksen skrev før sin Død, nemlig „En amerikansk Sommerskole“ (Nr. 19), og indleder den med nogle venlige Ord.

Et andet amerikansk Blad, Kvindet, „The Woman's Tribune“, omtaler Kirstine Frederiksen som „Danmarks Susan B. Anthony“ og skriver, at hun har gjort det samme Arbejde her hjemme (paa Skolevæsenets Omraade), som Mrs. Colonel Parker i Chicago.

Lige ved Redaktionens Slutning indløb et Brev fra Mrs. Sewall, der er Svaret paa Meddelelsen om Kirstine Frederiksens Død, og hvori Mrs. S. fremhæver de Egenskaber hos K. F., som hun særlig har lært at kende, og udtaler sin Sorg over „en saa fin og dygtig Kvindes altfor tidlige Død“; Mrs. S. slutter saaledes:

Jeg haaber, at alle vor Søsters Venner føler lige som jeg, naar en Ven forsvinder af de arbejdende Rækker, nemlig, at den bedste Maade, hvorpaa man kan tilkendegive sin Sorg over Tabet, er at arbejde for at bringe det Værk, hvortil hun var knyttet, videre frem.

Endvidere er modtaget følgende:

Til Dansk Kvindesamfund.

Med anledning af frøken Kirstine Frederiksens bortgang ur tiden sender Eder Finsk Kvinnoförening från sitt första höstmöte en deltagande hälsning. Ett band af sympati förenar alla dem, hvilka i olika länder arbeta för samma idé. Derfor kännes Eder förlust äfven utom Eder egen Krets. Vi tilönska Eder kraft att, trots glesnade led, fortfarande sträfvat mot ädla mål. Vi be-

vara i tacksamma hjertan minnet af den bortgångnas lifsgärning.

„Ty att ha lefvat för andens strider,
Det er lefva för alla Tider.“

Vördsamt
å Finsk Kvinnaförenings vägnar:
Alexandra Gripenberg.
Elin Sjöström.

Ovenstaaende Hilsen har vi modtaget i en kunstnerisk udført Adresse, smykket med en Assukablomst, udført i Vandfarve. Den smukke Kornblomst bærer sit Hoved over et faldende Blad, som et Udtryk for alles Sorg over den ene, som gik bort, og som efterlod en tom Plads i Kredsen, en Plads, som aldrig kan udfyldes.

Anne Bruun.

En Sejr.

I Tilslutning til Artiklerne i dette Blads Nr. 13 og Nr. 20 bringer vi i Dag nedenstaaende interessante Meddelelse efter „Politiken“:

Kvindelig Skoledirektør.

Det vil maaske erindres, at man i Borgerrepræsentationen har drøftet Spørgsmaalet om Kvinders Adgang til de højere Embeder i Kommunens Skolevæsen, og at Forsamlingen har besluttet i saa Henseende at stille Lærere og Lærerinder lige, saaledes at endog Embedet som Skoledirektør i København skulde kunne besættes med en Kvinde.

Magistraten har nu sluttet sig til dette Standpunkt, og paa Foranledning har Ministeriet erklæret, at det ikke finder noget at erindre derimod, og at det er villigt til eventuelt at indstille Valget af en Kvinde til Skoledirektør til Kongens Stadfæstelse.

Dette, at Kvinderne saaledes nu har tilkæmpet sig ganske samme Adgang til alle overordnede Stillinger indenfor det kommunale Skolevæsen samtidig med, at den nye Lov om Almenskoler har aabnet Adjunktembederne for dem, er et Fremskridt i Kvindernes Sag, som det vel er værd at lægge Mærke til. Længe nok har det været anerkendt, at Kvindens Arbejde i Skolens Tjeneste stod paa et højt Trin; det er paa Tide, at dette ogsaa vises i Praksis ved at sætte dygtige Kvinder ind i de ledende Stillinger.

I den allerseneste Tid — 1 Novbr. — er ligeledes en Kvinde udnævnt til Inspektør ved en af Københavns største Skoler — Centralskolen i Sundbyerne. Denne Dame, Frøken Matthea Haunstrup, der baade har Institutbestyrerindeeksamen og den alm. Lærerindeeksamen, har virket i Kommuneskolens Tjeneste i 13 Aar. Hun er den første Kvinde, som har opnaaet fuld Ligestilling med Mænd indenfor det københavnske Skolevæsen.

For 9 Aar siden fik København sin første kvindelige Inspektør, Frk. Henriette Petersen, Dronningensgades Skole paa Kristianshavn. Men hun har hidtil indtaget en Særstilling i økonomisk Henseende, idet man den Gang umulig kunde tænke sig, at naar en Kvinde fik den samme Stilling, at hun saa ogsaa burde have den samme Løn. Men sikkert nok har hendes dygtige Ledelse af Skolen hjulpet med til, at de Kvinder, der i Foraaret førte Spørgsmaalet om Kvinders Adgang til de overordnede Embeder frem, kunde arbejde saa energisk for Sagen, at den kronedes med Sejr. Og det stærkeste Udtryk for denne Kvindernes Sejr er ovenstaaende Note, som siger, at selv til det øverste Embede indenfor Skoleverdenen vil Ministeriet ikke modsætte sig en Kvindes Udnævnelse.

Hvilken Rækkevidde denne Beslutning kan faa, er ikke saa let at maale.

Vi haaber selvfølgelig paa, at Maalet: „samme Løn for samme Arbejde“ ikke maa ligge altfor langt borte.

Dansk Kvindesamfund.

Københavns Kredsen.

Bertha v. Suttner.

„Dansk Kvindesamfund“ havde den 2. Novbr. indbudt fhv. Folkethingsmand, Hr. Fr. Bajer, til at holde et Foredrag om Baronesse Bertha v. Suttner, den bekendte østrigske Forkæmperinde for Verdensfreden.*)

*) Hun staa udførligt omtalt og biograferet i „Kv. og Samf.“ Nr. 19, den 19. Septbr. i Aar.

Det fremgik af Foredraget, at B. v. S. har ydet den bestaaende internationale Fredsförening (Le Bureau de la Paix) en meget hetydelig Støtte under dens omtrent 20aarige Arbejde,*) og det paa dobbelt Maade, dels ved sin Forfattervirksomhed, dels ogsaa ved sin personlige Tilstedeværelse ved de internationale Konferencer, som Foreningen aarlig afholder saa i en, saa i en anden af Europas Storbyer. Til lige fremhævede Foredragsholderen Baronessens „service diplomatique“ under den interguvernementale Kongres i Haag 1899, hvilken Tjeneste Hr. Bajer mente at kunne tillægge en ikke ringe Betydning.

Det mest bekendte af B. v. S.'s mange Skrifter er vel Romanen „Die Waffen nieder!“ Af et andet Arbejde, „Es müssen doch schöne Erinnerungen sein!“ oplæste Hr. Bajer Slutningsscenerne, der paa en betagende Maade viste, at der i Krigens Glans og Sejrens Rus kan blande sig Erindringer, der ikke er skønne — saaledes som den unge vordende Kriger mente det, hvem hint Udbrud, der er anvendt som Titel, skyldes — men tværtimod saa bitre og, i deres Modstrid med al sand Menneskelighed, saa grufulde, at de ikke kan skrives i Glemmebogen med et „Det er saa Krigens Gang“, men et helt langt Liv igennem er i Stand til at melde sig og gøre sig gældende med samme Styrke som i Oplevelsesøjeblikket.

Tilstedeværelsen af nogle Fotografier, der viste os en statelig Dame af et henrivende og, trods sine 60 Aar, endnu ret ungdommeligt Ydre, gjorde Baronesse v. S. meget nærværende for Forsamlingen, der da ogsaa af fuldt Hjerte sluttet sig til den Tak, som Formanden, Frk. Anne Bruun, bad Hr. Bajer bringe Bertha v. Suttner for hendes Virksomhed i den store Sags Tjeneste.

Maaske faar vi snart Baronessen at se her i Byen, thi Hr. Bajer mente, at det ikke var noget tomt Rygte, der fortalte, at Bertha v. Suttner denne Gang var udset til at skulle oppebære den Nobelske Fredspræmie, i saa Tilfælde vil Baronessen komme til at give Møde i Kristiania i December og vil da sikkert ikke undlade at gæste København, hvor hun vil blive modtaget med et varmt „Velkommen“.

H. Thaarup.

* * * Styrelsesmøde.

Københavnskredsen afholdt Styrelsesmøde Mandag den 9. November Kl. 7½. Mødte var: Frk. Anna Hjort, Frk. Anne Bruun, Fr. Nørlund, Fru Berg-Nielsen, Frk. Steffensen og Suppleanten Frk. K. Konstantin Hansen.

Formanden meddelte:

1. Fra Fællestyrelsen var indkommet et Forslag om, at K. Kredsen opfordredes til at yde et mindre maaledigt Bidrag til Bladet fra nu og til næste Fællesmøde. Det vedtoges at yde 30 Kr. i det hele.
2. I Anledning af, at Formanden havde faaet en Meddelelse fra Kvindernes Bygning, var vor derværende Repræsentant indbudt til Mødet. Man fandt sig foranlediget til at udtale Styrelsens særlige Tak til Frk. C. Herding for den udmærkede Maade, paa hvilken hun repræsenterer D. Kv. Sf. i ovennævnte Institution.
3. I Anledning af et Forslag fra Lærerindeforeningen bemyndigedes Formanden til at fortsætte Forhandlingerne med denne Forening og opnaa Samarbejde i Retning af at faa indført Undervisning i sexuel Hygiejne paa Skolerne.

Efter Dagsordenen meddelte Fru Berg-Nielsen, at der er begyndt paa de praktiske Madlavningskursus i Dansk Kvindesamfunds egne Lokaler, Nørregade 33.

Ligeledes meddelte Frk. Steffensen, at D. Kv. Sf.s Kjølesyningskursus ogsaa er begyndt og besøges af 36 Elever i de samme Lokaler.

Mødet hævet Kl. 9½.

* * * Hjørring Kredsen.

Nye Medlemmer: Frk. Emma Sørensen, Broderiforretning. Frk. Katrine

*) Bertha v. Suttner er dens Vicepræsident, dens Præsident er, til Ære for Danmark, Hr. Fr. Bajer. Red.